

III. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

В

КАНАДІ.

28. II. 1922 р.

Де злука, там сила.
Оєи.

ВІННІПЕГ.

1922.

III. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В КАНАДІ.

ВІННІПЕГ.

28. II. 1922.

Дня 28 лютого, 1922, відбули ся треті Загальні Збори Українського Червоного Хреста в Канаді в салі „Читальні Просвіти“, при вул. Флора, у Вінніпегу. Збори тревали від 8.45 до 2.45 в ночи, отже 6 год.

Збори отворив голова, п. Я. В. Арсенич і попросив о вибір президії до перепровадження зборів. Предсідником зборів зібрани при сутній, числом понад 80 осіб, о. П. Олексіва, а сей покликав на секретарів пп. В. Купченка і Климкова.

Нинішній звіт зі зборів подаєть ся після записок В. Купченка.

Предсідатель уділив голосу голові Українського Червоного Хреста.

Промова голови Я. В. Арсенича про роботу Укр. Черв. Хреста в Канаді.

Отче Предсіднику, Пані і Панове:

Отсе зібрались ми на треті загальні збори „Українського Червоного Хреста“. Цілю товариства було згуртувати всі відтінки до помочі рідному краю. Тягнули ся

усобиці і люди ділилися на табори. Такий розділ сил не виходив ніколи на користь. Укр. Червоний Хрест стремить до сеї ціли, щоби веднати людий без ріжниць їх поглядів політичних і релігійних до спільної роботи. Ходить о помічтим, які потерпили від світової війни, від наїзду на їх хати, від голоду, холоду і від пошестий. Зусилля, щоби зеднати людий до спільної роботи, були до певної міри успішні і сьогодні, як і на минулих зборах видимо людий ріжних відтінків і з ріжних організацій.

Робота Українського Червоного Хреста не може переставати, бо поміч є постійно потрібна. Як довго у нас є віра, що нарід український мусить розвивати ся, так довго ся віра мусить піддержувати роботу і охоту до роботи.

Дійсність доказала, що потреби в Європі є більші як наша поміч. Ми дивили ся і дивимо ся на сю

поміч все ще як на злишню справу. Не маємо охоти напружати ся. Там віддали українські громадяни свої найкращі літа і сили. Тисячі з них без рук, без ніг. Десятки тисяч за порогом чекають, викинені з власної хати, чи прийде хвиля, щоби можна вернути. Але Канада не скоро до жертв.

Мусимо людий зеднати, лучити до організації, збудити до кооперації, щоби робота в будучім році принесла потрібну поміч.

За два роки, від марта 1920 до тепер, успіли ми зібрати п'ятьдесять тисяч доларів на поміч сорок міліонам на Великій Україні і чотири міліонам на Буковині і в Галичині. Се капля, якої не можна відчутти. Правда, що і капля ліку продовжить умираючому жити. Щоби населене відчуло нашу поміч, повинні би ми зложити і могли би ми зложити хоть сто тисяч доларів в однім році, накопи би кождий розумів і сповнив свій обовязок.

Українські товариства в Канаді відносили ся зглядом Укр. Черв. Хреста цілком льояльно. Часописи відносили ся до роботи около помочі Рідному Краєви з найбільшою прихильністю, що тут виразно зазначаємо. Жіноцтво у Вінніпегу уладило в хосен Укр. Черв. Хреста кілька базарів; се стало ся під проводом пані д-рової Йонкеровой. Але деякі місцевости не працюють так, як належало би. Що робить Торонто, Сидней, Саскатун, Принс Алберт?

Зрозуміння для справі і енергію виказали в теперішній збірці від 15 грудня, 1921, до 15 лютого, 1922,

Верревіл, Форт Вілліям, Едмонтон, Шіго, Вінніпег. Особливо Мондер треба покласти другим як взорець. Більші місцевости повинні розвинути діяльність у себе і в сей спосіб дати примір і заохоту всім дооколичним місцевостям.

Головний Комітет видав звіт про збирані датки і дав особними друками всякі вказівки до уладженя роботи, а навіть оповістив, що вишле, де жадають чоловіка, який на місці уладить роботу. Але Українці в Канаді не надуживали своїх сил і не користали із поданих їм вказівок, так, як би се повинно бути.

Ті, що дали свої датки, а ще частійше, ті, що до роботи нічим а нічим не причинили ся, думали, що за зібрані гроші дістане кождий Українець в Європі по 20 доларів і великий мішок муки. Нераз приїзджають люди й оповідають, що в їх селі їх родина нічого не дістала. Нераз мішають роботу з роботою осіб і товариств якоїсь другої народности, які не поступають безсторонно зглядом українського населеня.

Нераз роблять невирозумілі люди невмістні уваги про висилки гроший, однак Головний Комітет розуміє свою відвічальність і поступає як найосторожнійше. Нехай кождий загляне у Звіт, де є поміщені навіть посвідки на переслані суми. На підставі тих посвідок може кождий перекопати ся, що 75 процент зібраного гроша пішло до Галичини на поміч населеню, калікам, вдовам, сиротам, 25 процент на підмогу воякам, що опинили ся поза межами Галичини і взяли ся

до науки в школах на Чехословаччині, Австрії, Німеччині і Югославії. В сей спосіб находять ся сотки студентів поза границями України, які не мають найменшої помочі з Рідного Краю. Пять, а навіть чотири доляри вистарчає, що би покрити на цілий місяць удержанє для одного вояка-студента.

Є крики, що помагаєть ся нам, бо селянські сини до школи ходять! Находять ся люди, що кричать: Не дати, я не ходив до школи, то і вони не потребують. Таких нерозумних що раз менше.

Український Червоний Хрест зажадав жителиси студентів і студенток. Від комітету у Відні і Празі прийшли описи кожного разом з світлинами. Розберім в опіку по одному, по два, що би скінчили наші молоді вояки науку і придали ся українській землі до війни із темнотою. Около 500 студентів потребує помочі. Їх треба розмістити. Нехай зголосять ся охочі, що хочять дати їм поміч. В Злуч. Державах і в Канаді повинно найти ся тільки щирих опікунів, що би по пять долярів що місяця прислали на вибраного собі студента чи студентку. Така поміч тревала би через один або два роки. Опікун був би гордий, що випровадить одного чоловіка в люде і поможе в той спосіб українській землі.

Український Червоний Хрест взиває суспільність вишукати опікунів для тих, що хочять учити ся.

Тимчасом чуєть ся неоправдані докори, підозріння. А прецінь наші жертви в порівнаню із жертвами Рідного Краю підчас боротьби за

свободу є далеко менші.

Ще гірше, наколи люди роблять докори поза плечима, місто віднести ся впрост до Укр. Черв. Хреста.

На послідних загальних зборах ухвалено, що би написати Устав для нашого уладу. Сей Устав готов. Після того уставу маємо від тепер перевести нашу роботу.

Послідні загальні збори рішили уладити збірку збіжжя. Переведене сеї збірки натрапило на ріжні технічні трудности, які поки що не дали ся усунути. Будемо старати ся сю справу полагодити пізнійше.

Через брак часу не полагоджена ще справа з базаром малярських праць з Європи, — се ухвалили також послідні збори. З розпродажі малюнків і рисунків прийшла би поміч для малярів, а також для окалічлнх вояків. Се дасть ся виконати по усуненю ріжних трудностей, а може придбати дохід від найширших верств.

Укр. Черв. Хрест рішив ся на збірки помежи англійською і французською публікою при помочі злучених хорів українських товариств у Вінніпегу. Сей виступ має принести збірку на поміч Рідному Краєви, а також має запізнати англійську публіку з українською піснею. Учасники хорів усіх українських товариств розуміють сю важну задачу і приготовляють ся пильно до виступів, що би чужинці пізнали нас з найкращої сторони.

Однак при кожній роботі потрібне довіре. Треба мати добру волю. Сама старшина не може нічого зробити, як нема доброї волі у всіх і зрозуміння, яку ціль маємо

осягнути. Коли є яке нездоволене, треба віднести ся впрост до старшини а скорше вийдемо на добрий шлях, скріпимо себе і поможемо Україні. (Оплески).

Справоздання скарбника.

Опісля предсідник зборів покликав скарбника У. Ч. Х., п. С. Ковбля, і сей — заки приступив до подрібного касового звіту — сказав:

Нині рік, як я здавав звіт перед загальними зборами нашого товариства. Однак мій звіт на минулорічних зборах представляв ся краще як нині. Сьогодні не можу похвалитися тим успіхом. Причин до тої обставини склалося багато, та мабуть найбільшою причиною є — брак зрозуміння у нашого громадянства ваги хвилі, яку переживаємо. Старшина маючи на увазі допомогу всім клясам української суспільности в Рідному Краю, приготувала була незвичайно широкий плян двомісячних заходів около збірки фондів на рік У. Ч. Х. Управа товариства мала велику надію на добрий успіх тої кампанії, то вона однак не принесла сподіваного результату. Многі кольонії до коірих ми вислали всякі потрібні для загальної збірки інформації і друки — до тепер ще не відізналися. Чекаємо на їх відповідь і присилку датків.

Нам не вільно тратити терпеливості. Мусимо працювати невпинно далі, бо нас ждуть — голі, голодні, каліки та викинуті ворогом з рідної землі наші брати і сестри.

Опісля скарбник прочитав подрібний рахунок, який представ-

ляється як слідує:

Касовий звіт за перших 7 місяців після загальних зборів, то є від дня 1-го марта, 1921 ро дня 30. вересня, 1922, провірений провірною комісією, і оголошений в книжечці „Перший Звіт У. Ч. Х.” на сторони 21, не був предложенний запальним річним зборам, тому то нині я предложу звіт за цілий фіскальний рік, включаючи рахунки оголошені в першій звіті виданім Головним Комітетом У. Ч. Х.

І так:

ПРИХОДИ:

Приходи за місяць —

март	1,436.98
цвітень	252.61
май	1,184.04
червень	936.83
липень	10.00
серпень	49.00
вересень	60.00
жовтень	64.28
падолист	5.88
грудень	593.05
січень, 1922	2,884.07
лютий	2,261.24

Разом	\$9,737.98
Готівка з днем 1 марта	230.51

Сума	\$9,968.49
------------	------------

РОЗХОДИ:

На адміністрацію —

в марті	76.99
в цвітні	7.20
в маю	34.65
в червні	6.30
в липні	36.81
в серпні	.90
в вересні	26.22
в жовтні	7.65

в падолисті	77.40
в грудні	548.54
в січні, 1922	571,34
в лютім	59.43
Разом	\$1,453.43

ВИСЛАНО ДО ЄВРОПИ:—

22. марта, 1922, через Прагу для Буковини	1,000.00
10. цвітня до Праги для укр. вояків-студентів ...	120.00
10 цвітня до Відня на ту-ж ціль.....	60.00
18. цвітня до Галицького бідного населення	500.00
27. мая, для укр. вояків у Чехословаччині	1,000.00
27. мая, для студентів вояків в Празі	50.00
27. мая, для студентів вояків у Відні	50.00
10. серпня, для студентів вояків в Чехословаччині	547.00
23. грудня, для студ. вояків у Чехословаччині	250.00
23. грудня, для студ. вояків у Відні	250.00
23. грудня для сот. Буцманюка за проданий образ „Скитальці” його роботи	21.05
5. січня, 1922. для табору в Йозефові, Ч.С.Р.	200.00
5. січня, для Шигля, студ. скульптури в Римі на академії мистецтв	25.00
20. січня, до Галичини для воєнних калік	200.00
20. січня, до Галичини для сиріт по укр. вояках	200.00
20. січня, до Галичини для вдів по укр. вояках ..	200.00
27. січня, до Галичини для Ком. Правн. Оборони Пе-	

реслідуваних Українців	100.00
27. січня, Ком. пом. жертвам Війни у Відні	200.00
27. січня, до Львова для Педагогічного Т-ва на підмогу шк. молоді ...	100.00
27. січня до Відня для студентів вояків	100.00
10. лютого до Галичини для Сир. Захистів	500.00
10. лютого до Чехословаччини для таборів ..	500.00
Разом вислано	\$6,173.05
Готівка в касі 28. лютого 1922 року	2,342.01
Разом сума	\$9,968.49

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Прихід за фіскальний рік 1921-1922	9,737.98
Готівка з попер. року ..	230.51
Разом сума	\$9,968.49

л РОЗХОДИ:

Адміністрація	1,453.43
Вислано підмог	6,173.05
Готівка в касі	2,342.01
	\$9,968.49

Загальний рахунок від часу заложення У.Ч.Х. в Канаді до 28 II. 1922

ПРИХОДИ:

На руки Гол. Ком. У.Ч.Х. у Вінніпегу вплинуло	42,081.11
Сума вислана поод. Відділами У.Ч.Х. і людьми впрост до Європи і повідомлено Гол. Комітет	7,990.23
Разом збірка в Канаді і Злуч. Державах	\$50,071.34

РОЗХОДИ:

Видатки на адміністрацію	4,252.55
Вислано до Європи ...	43,476.78
Готівка в касі дня 28. лю- того, 1922	2,342.01
Разом	\$50,071.34

З ТОГО ВИСЛАНО:

До Галичини	33,715.23
Чехословаччини	8,101.55
Відня	1,660.00
	\$43,476.78

Вислід Головної Збірки на „Поміч Рідній Землі” за час від 15. XII, 1921, до 15. II. 1922.

Тут подаємо вислід збірки після пляну, який був розісланий до всіх місцевостей в Канаді. І так:

Округ	Ціль	Дійсна збірка
-------	------	---------------

БРИТИШ КОЛЮМБІЯ: —

1. Округ Івана Гонти, ціла Бр. Кол.	2000.00	61.00
--	---------	-------

АЛБЕРТА:—

2. Округ Ярослава Мудрого, Веґревіл і др.	2000.00	340.20
--	---------	--------

3. Округ короля Данила, Верміліон	1000.00	192.21
--------------------------------------	---------	--------

4. Округ княгині Ольги, Шандро і др.	1000.00	57.75
---	---------	-------

5. Округ князя Ігоря, Мондер і др.	2000.00	620.90
---------------------------------------	---------	--------

6. Округ Володимира Вел., Едмонтон і др.	2000.00	7.75
---	---------	------

7. Округ князя Льва, Редвотер	1000.00	—
----------------------------------	---------	---

8. Округ князя Святослава, Калґари і др.	1000.00	100.35
---	---------	--------

9. Округ князя Олега, Гілкрест і др.	500.00	—
---	--------	---

САСКАЧЕВАН:—

10. Округ Б. Хмельницького, Йорктон і др.	5000.00	354.83
--	---------	--------

11. Округ Івана Богуна, Мелвил, і др.	2000.00	118.90
--	---------	--------

12. Округ Северина Наливайка, Шіґо і др.	500.00	299.53
---	--------	--------

13. Округ Івана Мазепи, Саскатун і др.	1000.00	102.95
---	---------	--------

14. Округ Петра Сагайдачного, Мічам і др.	3000.00	140.90
--	---------	--------

15. Округ Івана Виговського, Принс Алберт	1500.00	20.50
--	---------	-------

16. Округ Петра Дорошенка, Кридор і др.	1500.00	48.15
--	---------	-------

17. Округ Павла Полуботка, Н. Бетлефорд	1000.00	8.00
--	---------	------

18. Округ Д. Вишневецького Байди, Реджайна і др.	1500.00	198.85
---	---------	--------

МАНІТОБА:—

19. Округ Тараса Шевченка, Вінніпег і др.	4000.00	1360.36
--	---------	---------

20. Округ Юрія Федьковича, Стюартбурн і др.	1500	115.59
--	------	--------

21. Округ Ів. Котляревського, Янів і др.	1500.00	25.47
---	---------	-------

22. Округ Бориса Грінченка, Гімлі і др.	1000.00	74.87
--	---------	-------

23. Округ Лесі Українки, Портедж ля Прері і другі	1000.00	17.50
---	---------	-------

24. Округ Мих. Драгоманова, Брендон, і др.	500.00	21.20
---	--------	-------

25. Округ Марк Шашкевича, Ольґа і др.	2500.00	100.10
--	---------	--------

26. Округ Івана Франка, Давфін, і др.	2500.00	371.00
--	---------	--------

ОНТЕРІО:—

27. Округ Максима Залізняка, Фт. Віліям і пр.	1500	513.00
--	------	--------

28. Округ Олекси Довбуша, Торонто і пр.	1500.00	3.00
--	---------	------

29. Округ Львів,		
------------------	--	--

Кенора і пр.	500.00	27.00
30. Округ Київ, Отава і пр.	1500.00	138.76
КВІБЕК:—		
31. Округ Одеса, Монтреал	3000.00	94.28
32. Округ Перемишль Решта Квібеку	1000.00	4.00
НЮ БРОНСВИК:—		
33. Округ Донщина, НОВА СКОШІЯ:—		
34. Округ Запорожжя, ОСТРОВ ПРИНЦА ЕДВАРДА:—		
35. Округ Хортиця, Всі округи	1000.00	— —
36. Округ Слобожанщина, Висота суми не визначена	215.95	
	<hr/>	<hr/>
	\$54,000.00	\$5,808.52

По замкненню рахунків округ ч. 6, збірка в місті Едмонтон наспіла в сумі \$663.05, що о стільки збільшить збірку в окрузі ч. 6.

З повисшого звіту шановні Збори бачуть, що дотепер У. Ч. Х. зібрав понад пятьдесят тисяч доларів. Ся сума не є мала, але просто смішна. Все таки нам не закладати рук; ми мусимо йти далі, мусимо — хоч як трудно — збирати жертви і давати поміч тим, що віддали своїй Україні все, не оставляючи собі нічого (Оплески).
Звіт писаря Українського Червоного Хреста.

Писар, д. Осип Боянівський, перечитав протокол з минувших загальних зборів, який в цілости збори приняли. Потім здав подрібний звіт з цілорічного діловодства товариства Українського Червоного Хреста в Канаді. Той звіт представляється так:

На послідних зборах, які відбулися 26. лютого, 1921, в Народнім Домі у Вінніпегу, вибрано слідуочий заряд: Я. Б. Арсеніч, предс.; Іван Слюзар, заступник предсідника; О. Боянівський, писар; С. Ковбель, скарбник; П. Г. Войценко, Іван Рудачек, члени.

Дня 9. марта на засіданю заряду дібрано ще трьох членів: д-ра Новака, д-рову Йонкерову, о. М. Оленьчука; до дорадочої комісії запрошено: 1) всіх редакторів українських часописів у Вінніпегу, 2) послів: Д. Якимішака і Н. Григорчука, 3) д-ра Йонкера і п. Я. Куниського.

Всіх засідань було 41, з того 3 надзвичайних і 38 звичайних; загальних зборів У.Ч.Х. було 4 і так: 1) в справі базару У.Ч.Х., на які запрошено членів товариств і визначних громадян міста Вінніпегу; 2) в справі статута і поширення роботи Укр. Червоного Хреста; 3) в справі поворічної збірки жертв на У. Ч. Х.; на сі збори запрошено і не-членів комітету У. Ч. Х.; 4) в справі річного звіту.

Вся правдиво українська преса йшла солідарно у всіх справах, які відносилися до У.Ч.Х.

В жовтні м. р. забондовано скарбника приватним боидом на суму 20,000 долярів.

Звіт переписки Українського Червоного Хреста.

Одержано:—
Листів з Європи 160
З Канади і Злуч. Держав 2,814

2.974

Вислано:—

Листів з лістами для збірок	29,196
Пакунків з оповіст. про збірку	360
Пакунків зі „Звітами”, по 2, 3, 5 і 10	1,580
Відповідей на урядові листи	79
Карток з упімненнями	650
Посвідок на одержанні посилки	1,354
Листів до фірм в м. Вінніпегу	960
	<hr/>
	34,179

Голова У.Ч.Х. їздив з початком падолиста на з'їзд до Едмонтону, щоби порозумітися в справі організації товариства У.Ч.Х. в Едмонтоні.

Опісля переповів п. Боянівський подрібно над чим радила старшина Головного Комітету У.Ч.Х. на 41 засіданнях. Кожеде з них тривало від 2 до 4 годин.

Для переведення двомісячної різдвяної збірки треба було льокалю для Українського Червоного Хреста. Український Народний Дім у Вінніпегу відступив на сю ціль для У.Ч.Х. одну кімнату. Також Український Голос дозволив своєї домівки і дав машину для потрібної переписки. Всі засіданя виділу У.Ч.Х. відбувалися в домі д-ра Новака, 459 Селкірк Евню, який цілком безкористовно дозволив сходитися в його домі.

До У.Ч.Х. преслиано листу разом з описами 500 студентів Українців, які потребують постійної помочі для укінчення своїх студій. Всі вони належать до українського війська, а тепер викинуті з рідної землі, та відірвані від своєї родини. Нашим обов'язком є допомогти їм тепер. Управа У.Ч.Х. поробила пев-

ні заходи, щоби розділити тих студентів між поодиноких добродіїв, які зобов'язалибися давати потребуючим студентам постійну поміч.

Видрукувано друки потрібні для успішніщої праці У.Ч.Х., між ними: 1) Перший Звіт Українського Червоного Хреста; 2) Начерк роботи коло збірки; 3) Улад збірок по містах; 4) Афіш „Ратуймо Рідний Край” з артистичним рисунком після помислу проф. І. Боберського.

Дотепер огранічались ми зі збіркою на У.Ч.Х. тільки на українським населенню в Канаді. Тепер приготовляємося до збірки між Англіїцями. В тій справі порозслано друковані листи (всіх 960) переважно до ріжних бізнесових фірм у Вінніпегу. Далше приготовляється хори до концертів для англійської публіки.

В нашій роботі поміг нам много своїм досвідом, порадою і трудом відпоручник правління Східної Галичини І. Боберський.

Віriamo, що всі місцевости Канади оцінять справедливо роботу Головного Комітету і переведуть переписку в справі своїх обов'язків і стануть живіще до праці як дотепер. (Оплески).

Опісля слідувала промова п. проф. І. Боберського. По його промові дала своє ореченє провірна комісія.

П. Василь Казанівський говорив за провірну комісію. Він заявив, що провірна комісія здала свій звіт в жовтні м. р., а тепер здає його лише за послідних пять місяців. Провірна комісія знайшла всі рахунки у взірцевім порядку. За-

яву п. Казанівського потвердив П. Барицький.

Збори прийняли заяву провірної комісії і ухвалили уступаючій старшині висказ довірря. (Живі оплески).

Промова проф. Івана Боберського відпоручника Рідного Краю.

Світлі Збори: —

Канадійські Українці висказали і висказують даліше свої гадки в часописях про Український Червоний Хрест в Канаді та про потребу сего уладу у всіх місцевостях поза межами рідної землі, щоб побудити Українців до злуки і до помочі своїм браттям.

Один з них, п. Хлібецький з Верміліон, пише, що був у марті, 1921 року у Львові, там відвідав „Український Горожанський Комітет“, розмавляв із членами Комітету, приглядався письмам з Канади і придивлявся господарці грошми. Пан Хлібецький висказався, що Горожанський Комітет розділює підмоги як найсправедливіше і посідає повне довірря населення.

Бліді лица.

Наколиби ми мали в сій хвилі великий літак і могли перелетіти понад українськими землями і придивилися тому, що там діється, ми тоді працювали би скорше над поміччю. Ми здригнулибися на вид людей, що з блідими лицами очікують помочі.

На жаль не маємо ще в „Українським Червонім Хресті“ літака. Перелетім думкою понад Європу.

Що там діється? Хто там потребує нашої помочі?

Загада на Великій Україні.

Українська Соціалістична Радянська Республіка, себто, коротко сказавши Україна, якої столицею є тепер Харків, є даліше полем бою, на котрім українські селяне зводять економічну боротьбу з владою республіки яка, відно, їм не по нутру. Ось 6. падолиста минулого року розстріляно в Харкові понад 200 українських закладників за се, що повстанці замордували представників влади. Така одна подія показує сю безладну суматоху, де трудно розібрати, що діється і що даліше буде, бо все вирішується різнюю. А се лише одна подія з великого числа подібних подій.

Ся боротьба заострена голодом, який пішов передовсім через посуху, не лише через постійний неспокій. З десять українських губерній лише три мають урожай і то лише дещо ліпший як середний. Се є Волинь, Київщина і Поділля. Всі інші навішені неурожаєм.

Безнастанна боротьба і різня спричинили, що десятки тисяч Українців з Великої України розбіглися по ріжних краях. Велике число їх перебуває в Галиччині; більші або менші громади, — декотрі з них доходять до кількох тисяч, — скитаються в Румунії, Болгарії, Туреччині Югославії, Франції, Німеччині, Єгипті, Альжирі; скитаються голодні і обдерті, здані на ласку чужини як листки, що їх вітер котить.

Холмщина, Волинь і Полісе бере живають мовчки муки, як колись Гонта, що його шматували на кв-

сні ляхські кати за се, що бажав свободи для своєї землі. Вмирав серед мук і навіть не стогнав.

Буковинські і бесарабські Українці живуть у безперестанній поневірці. Румунія робить все, щоб вони не існували.

Прикарпатська Україна, прилучена до Чехословаччії, здається в добрій опіці, але відчуває вже, що знаходиться у чужих.

Галичина в крові.

Польща бажає присвоїти собі галицьку Україну за всяку ціну. Заклала договір з Московщиною, з Румунією, а ось тепер і з Чехословаччиною, — 6. листопада, 1921 року, — щоб запевнити собі Галичину, як добич.

Східна Галичина була визначена як самостійна одиниця. Такий план начеркнули були альянти по своїй побіді. Конференція амбасадорів установила границю між Галичиною а Польщею дня 21. листопада, 1919 року, яку називано „лінією Корзона”.

Сю границю потвердив Севрський Договір з дня 20. серпня, 1920, який підписали альянтські держави а також Чехословаччина, Румунія і Югославія. Сей договір Поляки замовчували. Оголосив його секретаріат Ліги Народів у січні сього року.

Так стає кождому ясно, що Східна Галичина стала жертвою кусіда, що хоче збогатитися чужим майном.

Кривавою жертвою.

Там в Галичині викидається Українців зі служби по урядах, при

залізницях, у школах.

Нехай гинуть з голоду.

Там роблять польські власти українським студентам науку немислимою.

Около 1,100 студентів пішло до Праги, щоб вчитися.

Около 200 вчиться у Відні.

Більші і менші гуртки вчаться по інших містах Європи.

Вчаться в голоді і холоді.

Там в Галичині утруднюється життя воякови української армії українському німечникови.

Заказується українські часописи, не дозволяють ся на розвій читалень, руханкових товариств.

Конфіскують календар Просвіти.

Польська поліція розвязала у Львові з'їзд Українського Жіноцтва, яке зібрало ся на наради.

Всякі збори заказані.

Власти заказали Науковому Товариству ім. Петра Могили уладжувати відчити, і веліли увязнити учених, які організували український університет.

Там запровадили до вязниці провідників „Українського Горожанського Комітету”, а „Горожанський Комітет” розвязали, — Комітет, який помагав тим, що не мають що їсти, не мають в що одягнути ся, що потребують опіки.

Там польські власти стягнули до тепер вже понад 120,000 Мазурів, щоб роздати їм українські землі, і дальше стягають.

Український рільник лишаєт ся без поля, комірником на своїй землі!

Власти посилають польське військо до сіл, щоб селяне під при-

мусом записували ся за польських горожан. Вояки рабують, б'ють нагаями, замикають до тюрми людей за се, що не хотять записатися на Поляків.

Десятки тисяч мучиться у в'язницях. . . . .

Понад трийцять тисяч Українців-Галичан скитається поза межами Галичини і Буковини, в різних краях Європи.

По воеводі, на котрого була спрямована кулька молодого Федака, має прийти другий опричник, який вже давніше мав нагоду висказатися, що границю на сході виконує собі Польща оружжям і шибеницею!

Так терплять наші браття в Старім Краю.

Одно Запілля.

Канада і Злучені Держави мають прийти їм у поміч. Нема часу на балачку. Вороги ударили на Рідну Землю так сильно, що сей удар почув кожний Українець, навіть за далекими морями.

Нехай кожний придучиться, щоб цей удар ослабити.

Не можна огорожуватися кільчастим дротом на своїй фармі, на американських преріях і притаїтися тихцем: мене нема.

Ми всі мусимо стати до помочі.

Заморські Українці творять запілля. Запілля має опікуватися тими, що терплять від боротьби в Старім Краю.

Ніхто не може сторонити від помочі.

Кожна фарма, кожна хата має злучити ся зі собою ниткою часопису, який хоче залюбки читати. Нехай кожний читає свій часопис.

Тоді буде розуміти, що діється, хоч сотки і тисячі миль ділять його від других.

Читай і знай, які терпіння має парід, які бажання, який йде приказ, щоби другим допомогти.

Прилучися в роботі, щоби рідний край став свободний.

Віл, що бездушно ходить в ярмі, йде на заріз, чев, що переломлює крати своєї кліги дістаєть ся на волю!

В Галичині відбув ся міжпартійний з'їзд. В імені Українців видав сей з'їзд відозву, з отвертими підписами з датою 22. I. 1922., що Галичині одностайний фронт, а правним заступником українського населення Східної Галичини перед всіми державами є лише президент Української Національної Ради, який тепер зі своїм урядом перебуває у Відні.

Цей примір Рідного Краю, ця єдність, яку викликали польські звірства, поділають і на Українців за морем. Там один фронт, тут одно запілля.

Не думаймо сторонничо.

Думаймо про єдність і про дороги до єдності.

Як горожане держав американського континенту можуть Українці з поза моря незвичайно допомогти рідному краю, наколи будуть вишукувати справи, які їх еднають.

Товариство Червоного Хреста повинно повстати в кожній місцевості Канади, Злучених Держав, Парани і Аргентини, де лише живуть Українці.

Ця сіть товариств буде висказом

нашої лучности і нашої єдності в помочі Рідній Землі.

Роздача в Європі.

В Європі існують запомогові товариства, громадянські і студентські, які на місці дбають про збірку датків і про справедливий розділ.

Посилаймо їм наші датки, щоби мали що розділяти. Такі товариства є в Загребі (Хорватія), у Відні, в Празі, в Берліні.

У Львові по розв'язаню „Українського Горожанського Комітету” польськими властями, стараються провадити запомогову роботу инші улади. Працює особна секція опіки над немічниками під проводом д-ра Курівця. „Рідна Школа” дбає про молодіж і про науку для неї під орудою проф. Галуциньського. Українське Товариство „Опіки над Молодю” під проводом М. Каратницького. Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт під проводом д-ра К. Студинського.

Український Горожанський Комітет був вже складно уладжений, і обнимав слідуючі секції: 1) Президія і секретаріят; 2) Запомогова секція; 3) Секція помочі ув'язненим і інтернованим; 4) Самаританська Поміч; 5) Бюро праці; 6) Секція дарів Американського Червоного Хреста; 7) Секція допомоги підгірським повітам; 8) Правна порада; 9) Секція допомоги емігрантам з Придніпрянської України.

Ще нема точних вістей, які секції по розв'язаню Горожанського Комітету будуть могли продовжати свою роботу і в якій формі.

Збігці з Великої України лишплися тепер цілком без опіки.

Поміч потрібна всюди.

Потрібна вона сиротам і вдовам, потрібна воякам, і окалічілим, потрібна воякам, що хочять учитися в школах, потрібна селянам, що потерпіли через насильство найзників, потрібна всім, що терплять в імени нас і в імени нас працюють.

Розважна поміч.

Ніякі крики або цькування не повинні нас випровадити з рівноваги. Помагаймо розумчо.

Ми маємо заопікуватися кожним, що працював і працює коло будо ви нашої держави щиро, а через се власне стратив своє здоровля, або попав у нужду. Так велить нам поступати громадянська совість. Таке поступовання зробить нашу суспільність солідарною і смілою в боротьбі.

В Злучених Державах заняті тепер українські переселенці головно національною позичкою і вже перейшли 80,000 долярів. Стараються осягнути суму сто тисяч. Крім того поодинокі товариства і особи збирають там на немічників, на студентів, на Рідну Школу, на правну оборону арештованих і сказаних на смерть.

Канадійські Українці доказали та кож, що розуміють потребу помочі. На поміч своїм братам зібрали дотепер через два роки понад 50,000 долярів.

Дальше трудитися.

Цьогорічна різдвяна збірка винала через перелім в цінах і через застій в торговлі не так, як це начеркнула Головна Управа Українського Червоного Хреста.

Всі грошові посилки ще не надійшли з цілої Канади. Місцевости, які замало, або ніщо не прислали збирають ще далше і прищлюють більші суми.

Головний Комітет Українського Червоного Хреста у Вінніпегу задав собі незвичайно много труду і посвятив Рідному Краєви много часу і много роботи.

Інші місцевости підуть за його приміром. Тепер не час на дрімоту або сварку.

Час Великий.

Рідна Земля жде помочі.

Нехай кождий на своїм місці причиняться до спільного труду. Наш труд вийде нам на славу.

Не сидім в темряві. Гляньмо думками високо з гори на цілий простір. Погляньмо, куди ступати.

В голові маємо не тісто, але мозок, а в грудях не порожну комірку, але серце. (Живі оплески).

Коли Провірна Комісія орекла, що рахунки знаходять ся у взірцевому порядку, перевели збори дискусію над звітом.

П. Н. В. Бачинський звертає увагу, що в Першій Звіті У.Ч.Х. випечатано, що секретар пібрав 653.50 долярів. Цю суму треба пояснити, щоби кождий зрозумів, що сей видаток не пішов цілий для нього як писаря.

Голова п. Арсенич пояснив, що в склад сеї суми входить вся оплата за роки 1919, 1920 і 1921, до 28. лютого, усіх робітників при У.Ч.Х., а се — секретаря, скарбника і помічників за страту часу. П. Бачинський дістав із сеї суми 403.50 дол. Решту, т. є 250 дол. взяв скарбник, С. Ковбель, котрий в часі го-

ловної збірки, 1921, повнив службу писаря-скарбника. До тої роботи час від часу він приєднував помічників, котрим сам платив.

Пп. Барицький, Арсенич, о. Вагь, Бачинський забирають голос в справі платні писаря. З дискусії стає кождому ясно, що У.Ч.Х. не платить платні, але ухвалює відшкодовання за страту, коли писар і скарбник мусять цілий день, день за днем посвятити, щоби поладити справи Українського Червоного Хреста а рівночасно залишити всяку иншу роботу, яка дає їм можливість життя. Відшкодовання таке обмежується на час, коли треба поладити переписку в справі головної збірки.

Про видатки на фестин в році 1920 забирають голос пп. Біленький, Арсенич, Бачинський, Барилюк, Бачинський, Самотівка, Казанівський, Пасічний, Слюзар.

П. Барицький заявляє, що справа фестину находилася виключно в його заряді: „Я взяв цілу справу на себе і за все відповідаю. Особи, що мають якісь жаданя, мають письма від мене, що я все перебрав. Український Червоний Хрест не потребує займатися сею справою, ані за неї відвічати”.

П. Біленький жадає, щоби пояснити листами справу всім особам, які звертають ся зі своїми жаданями, до Українського Червоного Хреста, а також, наколи треба, оголосити пояснення в пресі.

Збори приймають до відома предложення п. Слюзара, щоби справу фестину з року 1920 розглянула і порішила на підставі нинішних заяв нова Управа У.Ч.Х.

Збори приступили до вибору нової Управи на підставі печатаної лісти, приготованої через передвиборчу комісію, до якої належали пп. Стечишин, Слюзар, Боберський. Присутні голосували через піднесення рук і вибрали слідуєчу Управу:

Я. В. Арсенич, предсідник;
І. Слюзар, І. містопредсідник;
о. П. Божик, ІІ. містопредс.;
Осип Боянівський, писар;
С. Ковбель, скарбник;

ЧЛЕНИ:

П. Драль,
В. Чорненький,
В. Казанівський,
Віктор Купченко.

ПРОВІРНИКИ:

В. Біленький,
Н. В. Бачинський,
М. Залозецький.

Збори прийняли внесок п. Слюзара, щоби управа покликала всіх тих людей до дорадчої комісії, які можуть своїм досвідом і впливом.

П. І. Боберський пояснив Устав У.Ч.Х., який Управа предложила до обговорення і ухвалення. Текст цього уставу розіслала була Управа до всіх відпоручників товариств ще перед зборами до переглянення.

Збори прийняли внесок п. Бичинського, щоби устав одобрити з тим застереженням, що Голова Управи має право поробити тоті поправки, які покажуть ся практичними.

Збори прийняли внесок пп. Бичинського і Біленького, щоби виплатити писареві і скарбникові відшкодування за віддання цілого свого часу на роботу около головної підчеркували, щоби хор виступав,

збірки У.Ч.Х. по сто долярів.

На внесок пп. Бичинського і Барицького ухвалено продати річи зібрані на посилку до Європи, тому, що посилка до Європи потягнула за собою більші видатки, як вносить вартість цілої посилки.

Учасники зборів розважали, що товариство У.Ч.Х. повинно би держати постійно урядника за згодженою платнею. Урядник полагджував би переписку, і виконання ухвал Управи. Сей видаток буде доконче потрібний, щоби товариство правильно розвивалося, хоч би урядник на разі працював денно лише дві-три години. Ходить о постійну переписку з місцевими товариствами і з товариствами в Європі, а також о виконання ухвал загальних зборів. Инакше робота стає доривочна і неправильна. Ся справа після ради п. Ферлея лишилася до остаточного рішення Управі.

При тій нагоді напімнув п. Іван Боберський справу дому для У.Ч.Х. Український Червоний Хрест віддасть велику прислугу і Рідному Краєви і Українцям в Канаді своєю роботою, але повинен би посідати свою сталу домівку. Таке поважне товариство не може працювати в комірнім. Повна безсторонність і однаково щира лучність зі всіми иншими товариствами вимагає сього доконче.

Збори обговорили справу концертів перед англійською публікою. В тій справі забирали голос пп. Н. В. Бачинський, Арсенич, Кіпран, о. Олексів. Всі бесідники

як найкраще, а через се досягнув ціль: запізнати чужинців з тим, що в нас є найгарнійше, се є з нашою пісню. Коли досягнеться ця ціль, то ісповниться і друге бажання, щоби виступ злученого українського хору приніс значну збірку на поміч Рідному Краєви.

Голова п. Арсенич пояснив, що наш виступ має зробити на чужинців лише додатне вражіння. З тої точки треба дивитися на цю справу. Всі зволять постаратися, щоби роботу улекшити але не утруднювати. Треба визискати кожду силу і не тратити головної цілі з очей. З огляду на загальну ціль має сей виступ зробити гармонійне, містечке вражіння. Промови і співи мають творити гарну цілість.

П. Барицький підніс, що український хор, злучений з хорів усіх товариств міг би виступити в однім з театрів Вінніпегу. Такий виступ треба уладити, а з рамени У.Ч.Х. було би се найвідповідніше і промовляло би найбільше до переконання англійської публіки.

В інших містах повинні би українські хори улажувати виступи перед чужою публікою.

Збори прийняли внесок п. Ферлея, щоби Управа скликувала Ширший Комітет що найменше один раз на три місяці; в сей спосіб уможливить ся постійну виміну гадок між Ширшим Комітетом а Управою і більшу силу в роботі, — а також прийняли внесок п. Біленького, щоби писар і скарбник поділилися ясно своєю роботою.

Предсідник Зборів, о. П. Олексів, який шість годин повнив свій

уряд з умілним тактом досвідного провідника, замкнув збори о годині 2.45 вночі на внесок пп. Бишинського і Залозецького.

Тепер вернемо до Уставу Українського Червоного Хреста, який Управа предложила до обговорення і ухвалення. Збори ухвалили устав на підставі пояснення справи через проф. Івана Боберського. Він представив устав в сей спосіб:

Місцеве Товариство.

Кожна місцевість засновує у себе місцеве Товариство Український Червоний Хрест. Старшина місцевого товариства складається з 9 членів і 3 провірників, вибраних на один рік загальними зборами, які відбуваються в січні.

Звичайні члени платять річну вкладку 1 долар. Постійні члени платять 25.00 дол. раз на всегда; члени-добродії платять одноразово 10 доларів. Членом товариства може стати кожна особа.

Де неможна заложити „товариства,” там можна заснувати „Кружок Українського Червоного Хреста”, який складається із трьох осіб: голови, писаря і скарбника, і дбає про роботу Українського Червоного Хреста.

Головна Управа.

Місцеві товариства цілої Конани вибирають Головну Управу, яка складається з 9 членів, вибраних в сей спосіб, що кожного року уступає одна третя часть членів а на її місце вибирається нових; трьох провірників вибирається що року на ново. Головна Управа кер-

мує роботою Місцевих Товариств Канади.

Головний З'їзд.

Місцеві Товариства мають постійний вплив на вибір Головної Управи, тому, що в другій половині січня кожного року висилають своїх відпоручників на Головний З'їзд. Відпоручники вибирають членів Управи на Головному З'їзді. Головний З'їзд рішає внески на зміну уставу, подає звіт зі зробленої роботи, і визначає напрям дальшої роботи.

Осередок Українського Червоного Хреста знаходиться тепер у Вінніпегу. Але Канада се великий простір.

Не кожне товариство зможе щороку вислати відпоручника на Головний З'їзд. Часом злиле, часом не зможе цього зробити. Щоби однак кожне товариство кожного року мало вплив на вибір Головної Управи і на ухвали Головного З'їзду, знаходить ся в Уставі товариства така постанова:

Головна Управа оголошує Головний З'їзд письмом до кожного Місцевого Товариства. В тім письмі поданий порядок З'їзду, найважніші справи, які прийдуть під обрання і ліста кандидатів до вибору на членів Головної Управи. Се письмо приходить до Місцевих Товариств три тижні перед З'їздом.

Місцеве Товариство скликає збори для наради над письмом про З'їзд. Члени ухвалюють внески до наведених справ а також голосують над поставленими кандидатами. Писар товариства пише звіт про ухвалені внески і про вислід голосування.

Се письмо дістає відпоручник

товариства, який має поїхати на Головний З'їзд і заступати особисто погляди свого товариства. Такого відпоручника вибирає кожне товариство на своїх загальних зборах.

Наколи би товариство не могло вислати відпоручника, тоді вислає поштою звіт зі свого голосування, але так, щоби сей звіт про голосування і про внески прийшов до Головної Управи перед Головним З'їздом. Письмо про місцеве голосування береться в рахунок при обчислюванні голосів на З'їзді.

В сей спосіб кожне товариство бере участь у виборі Головної Управи.

Зміни Уставу не може ухвалити собі Місцеве Товариство. Воно може лише поставити внески на зміни до Головної Управи. Головна Управа предкладає ті внески під обрання на Головному З'їзді.

Обласна Управа.

Під провід Головної Управи належить ціла Канада, се є девять провінцій, які представляють девять „Областей”.

Місцеві товариства одної області можуть вибрати собі Обласну Управу, яка провадить роботу Українського Червоного Хреста в одній області (провінції) після вказівки Головної Управи і відвічає за сю роботу перед Головною Управою, а також перед Місцевими Товариствами своєї області.

Обласна Управа складається з 9 членів і 3 провірників. Всі вони вибрані на один рік. Вибори відбуваються на Обласнім З'їзді.

Обласна Управа скликає Обла-

сний З'їзд раз на рік в першій половині лютого. Спосіб скликання і переведення Обласного З'їзду подібний до способу як переводиться Голозний з'їзд, а се вже було тут пояснене.

Кожне Місцеве Товариство висилає відпоручника з письмом, щоби особисто промовляв і заступав погляди свого товариства.

Наколи товариство не може вислати з якоїсь причини відпоручника, висилає письмо поштою зі звітом про місцеве голосозання і про свої внески на Обласний З'їзд.

На примір: Місцеві Товариства в Бритиш Колюмбії висилають своїх відпоручників, скажім до Ванкувер, і вибирають там Обласну Управу на область (провінцію) Брит. Колюмбію. Обласна Управа Брит. Колюмбії працює на підставі вказівок Головної Управи з Вінніпегу, помагає в роботі місцевим товариствам, збирає звіти і гроші з цілої області (провінції) і пересилає до Головної Управи.

Обласні Управи можуть доперва годі успішно працювати, коли Місцеві Товариства набрали досвіду і почуття відповідальности. Наколи би Обласні Управи не сповіяли на час своїх обовязків, які надає їм Устав, то спинювали би роботу.

Устав є так начеркнений, що Місцеві Товариства є в стані рішати про вибір членів до Обласної Управи а також до Головної Управи. Отже мають повний вплив на цілий провід товариства У.Ч.Х.

Сей Устав є пляном до роботи на слідуючі літа. Цілого Уставу не дасться нараз впровадити в жит-

тя, — до сього потрібно постійного труду через цілий ряд літ.

Канадійські прерії поділені є заздалегідь на чотирикутні фарми і визначені є дороги. Але всі фарми нараз не працюють і всі дороги не є відразу асфальтовані. Однак інженери начеркнули і вимірили і дороги і фарми на десятки літ наперед.

Поміч в життєвих терпіннях.

Ціллю Українського Червоного Хреста є щира поміч в життєвих терпіннях українському населенню в Європі і в інших частях світа підчас мира і підчас війни: поміч раненим, хорим, калікам, осиротілим, опущеним, убогим, старим, нещасним.

Щоби се перевести, має Український Червоний Хрест дати підмоги в грошах, харчах, одінню, ліках; має ставити дома убогих, дома сиріт, старечі дома, захоронки, шпитали, літніща і т. п., і дбати про їх піддержку.

Український Червоний Хрест дбає про вишколення доглядачів і доглядачок хорих.

Здоровність.

Крім помочи в життєвій біді ставляє собі Український Червоний Хрест ще другу велику задачу, близьку до першої, він старається піднести здоровля українського населення.

Щоби се осягнути, має оголошувати вказівки про здоровий спосіб життя, дбати про здорове виховання молодіжкі, старатися о переведення всіх способів, які служать до піднесення здоровля у молоді-

жі і у старших, дбати про водні купальні, сонячні купальні, парки і площі до свободного і здорового руху.

Власне телер причинився Український Червоний Хрест до будови фабрики штучних ніг і штучних рук для німців у Львові.

Найважнішою справою під сю пору є поміч Рідній Землі, яка терпить від голоду, від пошесних недуг, великого браку ліків, від наслідків довголітньої війни і від теперішнього насильства і розбою.

Задачею Українського Червоного Хреста в Канаді є також опіка над Українцями в Канаді.

П. Арсенич підніс потребу старечого дому, де могли би найти захист на послідні літа свого життя осамітнілі старі робітники, фермери, мушчини і женщины.

Безсторонність.

Український Червоний Хрест відвиваєть ся до розуму і до совісти всіх Українців і не може лучити своєї роботи з цілями якого небудь сторонництва або поодиноких товариств. Український Червоний Хрест звертаєть ся до цілої української суспільности без ріжниць релігійних або політичних або соціяльних поглядів. Ціль Українського Червоного Хреста є загально народня, загально-людська.

Від трьох літ уладжує товариство У.Ч.Х. загальну збірку на поміч Рідній Землі. Охота і зрозуміння до роботи Українського Червоного Хреста зростає постійно. Навіть байдужі люде помагають вже в роботі і опішати зі своїми датками.

Суспільність може прийняти постанову, щоби два процент із всіх представлень, концертів, вечерниць, танців забав, пікніків, відчитів і т. п. підприємств впливали на цілі Українського Червоного Хреста.

Купецькі фірми, які се товариство поручало би, могли би давати один процент від проданих тозарів.

Щедрі і великодушні особи розуміють високу ціль товариства і записуть якусь часть свого майна на цілі товариства. Се діється в інших народів, які оцінюють справедливо змагання Червоного Хреста.

Згодом оповістить товариство збірку датків виключно на канадійські цілі для канадійських Українців.

Соціяльна щедрість.

Український Червоний Хрест має виховати нас до суспільної щедрости, нас, які вчимося громадянських прикмет, бо їх ще не маємо.

Після уставу може Український Червоний Хрест видавати книжки, образи та інші видавництва, може робити підприємства, з яких дохід йде на добродійні цілі. На сю сторону зертав увагу п. Бабієнко в своїй дописі в „Канадійським Фермері”.

Видавництва Українського Червоного Хреста знайдуться всюди. Календар Українського Червоного Хреста буде висіти в кожній хаті і пригадувати-ме задачі товариства.

Від всіх для всіх.

Від роботи приходять дальші помисли до роботи. Український Червоний Хрест постараєть ся, що-

би всі в Канаді і в інших краях зрозуміли його ціль і спосіб праці, подбає о відповідні брошури і дописи, буде постійно повідомляти суспільність про стан праці і завивати до участі.

Українці зрозуміють з часом наміри і поступовання Українського Червоного Хреста і не будуть утруднювати роботи сторонніми поглядами і сторонніми радами.

Робота Українського Червоного

Хреста обмежується виключно на цілі добродійні і заслугує на повне попєртя цілої суспільности і її культурних, просвітних і політичних та економічних організацій.

Всі приступлять в члени, бо праця Українського Червоного Хреста йде від всіх і для всіх. Се не вистарчає про сю справу лише говорити. Треба думки перевести в діло. (Оплески).

Сей текст є відбиткою з „Українського Голосу”, який помістив звіт в числах: 22 марта, ч. 12; 29 марта, ч. 13; 5 цвітня, ч. 14; 12 цвітня, ч. 15; 19 цвітня, ч. 16; 26 цвітня, ч. 17.

„Канадійський Українець” помістив сей звіт в числах: 14 марта, ч. 11; 22 марта, ч. 12; 29 марта, ч. 13; 8 цвітня, ч. 14; 12 цвітня, ч. 15.

„Канадійський Фармер” помістив сей звіт в числах: 16 марта, ч. 11; 23 марта, ч. 12, 30 марта, ч. 13.

„Канадійський Ранок” помістив сей звіт в числах: 14 марта, ч. 72; 21 марта, ч. 73; 28 марта, ч. 74.

Всі числа в році 1922.

Постійно і витрєвало!

Організуймо себе і працюймо над собою!

Вартість народу пізнати з того, як він уладжується і які жертви поносить для себе.

ГОЛОВНА ЗБІРКА

„НА ПОМІЧ РІДНІЙ ЗЕМЛІ”

СТАН ДНЯ 1. VI. 1922.

БР. КОЛЮМБІЯ.			Саскатун і др.	1000	173.43
1. Округ І. Гонти			14. Округ П. Сагайдачного		
ціла Бр. Кол.	2000	82.40	Мічам і др.	3000	159.90
АЛБЕРТА.			15. Округ І. Виговського		
2. Округ Ярослава Мудрого			Принс Алберт і др.	1500	30.50
Вегревіл і др.	2000	340.20	16. Округ П. Дорашенка		
3. Округ кн. Данила			Кридор і др.	1500	157.10
Верміліон і др.	1000	201.16	17. Округ П. Полуботка		
4. Округ княгині Ольги			Н. Бетлефорд і др.	1000	8.—
Шандро і др.	1000	69.25	18. Округ Байди		
5. Округ кн. Ігоря			Реджайна і др.	1500	213.85
Мондер і др.	2000	671.06	МАНІТОБА.		
6. Округ Володимира В.			19. Округ Шевченка		
Едмонтон і др.	2000	670.80	Вінніпег і др.	4000	1361.36
7. Округ кн. Льва			20. Округ Федьковича		
Редвотер і др.	1000	—	Стюартбурн і др.	1500	115.59
8. Округ кн. Святослава			21. Округ І. Котляревського		
Калгари і др.	1000	124.85	Янів і др.	1500	104.02
9. Округ кн. Олега			22. Округ Б. Грінченка		
Гілкрест і др.	500	—	Гімлі і др.	1000	99.12
САСКАЧЕВАН.			23. Округ Лесі Українки		
10. Округ Б. Хмельницького			Портедж ля П. і др.	1000	17.50
Йорктон і др.	5000	450.83	24. Округ М. Драгоманова		
11. Округ І. Богуна			Брендон і др.	500	21.20
Мелвил і др.	2000	118.90	25. Округ М. Шашкевича		
12. Округ С. Наливайка			Ольга і др.	2500	178.35
Шіго і др.	500	325.90	26. Округ І. Франка		
13. Округ І. Мазепи			Давфін і др.	2500	398.35

ОНТЕРІО.			Прочі місцевости		
			Квібеку	1000	4.—
27. Округ М. Залізняка			НЮ БРУНСВІК.		
Форт Вілліам і др.	1500	1513.—	33. Округ Донщина		
28. Округ Олекси Довбуша			НОВА СКОШІЯ.		
Торонто і др.	1500	3.—	34. Округ Запороже.		
29. Округ Львів			ОСТРОВ П. ЕДВАРДА.		
Кенора і др.	500	27.—	35. Округ Хортиця.		
30. Округ Київ			Округи 33, 34, 35.	1000	— —
Отава і др.	1500	176.81	СПОЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ.		
КВІБЕК.			36. Округ Слободянщина.		254.80
31. Округ Одеса			<hr/>		
Монреал	3000	436.03	До дня 1. VI: 1922 прислано: 7,890.58		
32. Округ Перемишль					

С. КОВБЕЛЬ, скарбник.

ВИСКАЗИ ПРО ПОМІЧ РІДНІЙ ЗЕМЛІ.

1.

Вінніпег, Ман., 27. 12. 1921.

Найблагородніша ціль, на яку тепер можна жертву дати, є наш Український Червоний Хрест.

Даючи тамтуди жертву, даємо на боевий фонд проти сухіт, голоду і голодової смерті. Кождий і кожда, що має серце, повинен бути на лісті жертводавців на сю справу, а хто немає відки, повинен позичити а дати. Наші рідні браття і сестри і їхні діти заслужили собі на поміч. Ці мученики і герої не слів, а жертв від нас очікують.

Никита Епп.

2.

Кридор, Саск., 28. 12. 1921.

З Рідного Краю чуємо голос: „Не хочемо забрати вам вашого білого хліба. Хочемо мати наш чорний, галицький хліб. Ми його не маємо. Війна нам його забрала. Шліть поміч на руки Українського Червоного Хреста“. Сей толос чуємо безнастанно. Даймо зараз поміч.

А. Крижанівський.

3.

Вінніпег, Ман., 28. 12. 1921.

Ми повинні покинути політичні межнусобиці та допомогти голодним, бездомним і скитаючимся в розпуці землякам.

Др. Микола Бодруг.

4.

Торонто, Онт. 28. XII. 1921.

Український Червоний Хрест, се організація для помочі і до боротьби із горем, нещастям, слабостями, нуждою. Ся важна і вічно потрібна організація повинна поширитися всюди, де лиш Українці живуть і повинна злучити навіть незгідливих в одну велику силу, нам всім до помочі. Треба допомогти як найщирійше браттям в Галичині, на Буковині і на Великій Україні, а також всім тим, що їх ворожа сила викинула невинно поза границі вітчизни.

Українці мають зі всіх частий світа прийти в поміч Рідній Землі. „Де злука, там сила!“

о. Др. Осип Жук.

5.

Вінніпег, Ман., 30. 12. 1921.

Наші браття з Рідним Краю просять у нас ратунку. Чи можемо слухати байдужо їх слів і не змилосердитися над ними, що благають помочі? Чи можемо не дати помочі хорим, голодним та поневоленим браттям, які силу свою і майно вичерпали у завзятій боротьбі за визволення нашої Рідної Землі? Поможім всі!

Д. Якиміщак, посол до парламенту Манітоби.

6.

Сент Боніфас, Ман., 30. 12. 1921.

Фармер, що хоче господарити, мусить мати сталевий плуг зі сильним мотором. Вишколені люди зі знанням і розумом є таким плугом і мотором для кожного народу, що будує свою державу, чи вона буде така, чи сяка. Мусимо дати нашій молодіжці образования, щобши мати розумних робітників. Поможім школярам в Празі, Відні і Львові. Як у нас розбудиться віра в себе і в свої сили, то поможемо і Бурсам в Канаді і молодіжці в Старім Краю. Ми силу маємо, лише не уживаємо її так, як треба. Там в Старім Краю страшна нужда між молодежню, що хоче вчитися. Ні їди ні одінія. За яких 2000 доларів можнаби купити дім на студентський захист, раз на все. Сошки молодіжці найшлюбні там безпечний побут і спільну, дешеву кухню. Поможім тій молодіжці а поможемо собі.

Др. Іван Карач.

7.

Монреал, Квібек, 31. грудня, 1921.

Хиба між нами є хто такий окаянний, хтоб відхилився подати гостинець Червоному Хрестови з порученням занести його в ворожій казарми і врятувати від нужди і смерти тих, що жити мають для воскресшої вольної України? Не думаю!... Йому одному, Червоному Хрестови вільно усюди зайти. Його одного маємо ми шіслати для врятовання наших героїв! А наших Спріток на Україні, хто приодягне, хто приголубить, хто напоює їх голодних? Хто обітре хоч десяту сльозу старцям та вдовцям, що потратили своїх хлібодавців на полях боротьби за волю України? Червоний Хрест!

Наша молодь — студенти на еміграції! Які з них щирі та досвідчені будуть провідарі народу, коли ми допоможемо їм набути поза границями України той неоцінений скарб — науку!

Чи смієм відказатися подати їм голодним кавалок хліба? Ми можемо дати, бо маємо що дати. Ми повинні дати, бо конче треба дати. Ми морально зобов'язані дати, бо ми люди.

Ми політично зобов'язані дати, бо ми вже народ, а кождий народ за рідний край віддає життя, не те що по одному доларови від кождої живої душі.

Іван Бодруг.

8.

Тюлон, Ман., 3. I. 1922.

Наш Український Червоний Хрест в Канаді основали канадійські Українці на се, щобши нести поміч там, де вона українській землі доконче потрібна.

Від лепти, о яку просить Український Червоний Хрест в Канаді відмавлитися може лише нерозумний або лютий звір — но ніколи людина — а ще до того Українець.

А. Максимчук.

9.

Краків, Алта, 4. січня, 1922.

Відчуймо серцем біль нашої рідні. Не уміємо спільно працювати, не уміємо себе взаємно любити тоді, коли потрібно спільної праці і взаємної вигрозумілості. Але тепер ще не пізно. Хто має українське серце, хто має християнське чуття, той повинен допомогти, кільки зможе. Кожда місцевість повинна основати свій комітет і збирати датки.

Василь Федун, посол до парламенту Алберти.

10.

Вінніпег, Ман., 5. 1. 1922.

Збірка датків на Рідний Край є дуже важна збірка. Кождий з нас в Канаді і Америці повинен свою частинку дарувати на Поміч Рідній Землі.

Іван Завідовський,

претс. Зап. Брацтва св. Николая у Вінніпегу.

11.

Едмонтон, Алта, 6 січня, 1922.

Жорстока війна лишила тисячі калік, вдів та сиріт. Кождий з нас має когось з помежи своєї рідні, що терпить від чужої неволі, як не положив він життя за свободу вітчизни. Вони терплять за нашу честь. Нашим обовязком є, улекшити їм гірку долю, а в той спосіб нашою помічю прилучитися до їх змагань. Шліть датки через „Український Червоний Хрест”.

Др. Іван Орбоко.

12.

Комарно, Ман., 16. січня 1922.

Спасибіг вам за труд великий. Желая успіху і обильної збірки.

о. Л. Боский, Ч. С. С.

13.

Вінніпег, Ман., 16. січня 1922.

Всяка поміч, а особливо матеріяльна поміч для нашої батьківщини є конечною і ані одна українська душа в Канаді не сміє відтягнутися від щедрого датку ча сю щіль. Несучи поміч потребуючим, а еще до того рідним, ми сповняємо свій громадський обовязок і робимо гуманне діло.

Т. Д. Ферлей.

14.

Венкувер, Бр. Кол., 17. січня, 1922.

Писати много не буду, бо Комітет Українського Червоного Хреста пише досить обширно в тій справі. Тут тепер безробіття. Люди ходять за роботою і нема. Я робив в літі 3 дни на тиждень а тепер 2 дни в тиждень. Мимо того буду старатися зібрати і післати.

В. Сиротюк.

15.

Вайта, Ман., 18 січня, 1922.

Чоловік має допомогти чоловікови в нещастю. Се правило цілого людства, всіх народів, всіх віроісповдань, всіх мов. Український Червоний

Хрест лучить наші сили до помочі людям: нашим браттям в нещастю і в неволі. Лучімся! Помагаймо так довго, доки ся поміч потрібна. Лучімся розважно і витревало, бо лише тоді поможемо своїм, лише тоді побідимо чужу, безумну захланність.

о. П. Самець.

16.

Вінніпег, Ман., 19. січня, 1922.

„Чи я вже раз давав на той Червоний Хрест, а Бог знає, що вони з тими грошми роблять”. Таке можна почути що дня а се по більшій часті від людей, які дуже мало або і нічого не дали на Поміч Рідній Землі. На нас звернені не лише очи тих, що просять нас о поміч, на нас дивить ся і англійський загал. Вони також цікаві знати, що ми зробимо і після сього вони нас будуть судити. Англійці і инші народи не люблять скупарів і самолюбів. Знають вони добре, що коли ми не подбаємо про своїх рідних, то вони ще менше можуть від нас сподіватися якої помочі в разі потреби.

Нема найменшого сумніву, що робота Українського Червоного Хреста є чесна, нема найменшого сумніву, що наша поміч є конечна. Кождий з нас має дати даток на так важку справу.

Н. А. Григорчук, посол до парламенту Манітоби.

17.

Геффорд, Саск., 20. січня 1922.

Судячи по тім, що доходить до нас про долю наших братів в Галичині, то уважаю, що поміч їм через Український Червоний Хрест повинна стати нашим першим обовязком.

Орест Жеребко.

18.

Вегревіл, Алта., 20. січня, 1922.

Ми всі любимо наші українські пісні. Співаємо їх, молоді і старі, богаті і бідні, вчені і прості. Наші браття у ріднім краю, захоплені думками тих пісень ішли до бою за свободу і нелякалися ніяких жертв. Пісні запалили в них любов до свого народу.

Ми Українці в Канаді і Сп. Державах співаємо також тоті пісні. Але чи розуміємо їх зміст? Чи може співаємо їх як грамофон?

„У бій, у бій за тебе Україно...”

„Ми за народ жите свое дамо.”

„Душу, тіло ми положим за нашу свободу”.

Настав час, коли маємо нагоду доказати нашу щирість і свідомість. Ми також тут не надармо співали наші пісні. Ми не можемо бути глухі, сліпі, німі на кроваві жертви наших братів. Ми не могли помочи крісом, поможим тепер грошем:

Ми розуміємо, що співаємо. Ми не грамофони. Ми хочемо всі помочи, щоби українська земля стала свободна. Пісні лучать нас всіх в один нарід. Ми всі дамо від себе поміч через Український Червоний Хрест.

Петро Зварич.

19.

Вакав, Саск., 27 січня, 1922.

В евангелію св. Івана в уступі XV., 13. говорить Ісус Христос. „Ніхто не має більше тої любови, як той, хто за другів своїх віддав своє життя”.

Ступали сотні і полки до бою, до оборони землі. Таражкотіли скоростріли. Земля стелилася трупами за свободу нас всіх. Життя давали браття за нас, що живемо. Так багато любови доказали нам наші товариші. А ми від себе докажім хоть таку каплину любови, що поможем тим частинам, які при життю лишилися і далше, хочай поранені, боряться в своїм і нашім імені. Каплину любови!

о. Савчук.

20.

Савт Слокан, Бр. Кол., 22. I. 1922.

„В яру колнсь гайдамаки
 Табором стояли,
 Лагодили самопали,
 Ратнища стругали.
 У яр тоді сходили ся
 Мов із хреста зняті
 Батько з сином і брат з братом
 Одностайно стати
 На ворога лукавого,
 На лютого Ляха”.

Так лише Тарас Шевченко в поемі „Холодний яр”. Від сеї оборони по нинішній день минуло понад 170 літ. Всі Українці, де вони лише розсіяні по всіх частях світа, повинні і тепер одностайно стати, коли небезпека загрожує рідному краю від того самого ворога і рідна земля потребує помочі. Тепер якраз шора нам одностайно думати і поступати одностайно. Тут нема таких, що не можуть нічого дати. Ми всі маємо ще стільки, що можемо помочи, треба лише доброї волі. Ми ще й нині, хоч тут тяжкі часи також настали, ми все таки викидаємо сотки долярів на зовсім непотрібні річи. Думаймо одностайно, поможім тим „гайдамакам”, бо ми „гайдамаки”, бо ми всі однакі, й хочемо бути однакі.

Петро Мельничук Гайдамака.

21.

Калдер, Саск., 27 січня, 1922.

Недоля на Буковині, недоля в Галичині, а навіть на багатій колнсь Україні. На наших полях уганяють чужі війська. Наш Черемош, наш Дністер чужі забрали.

Ми українські жінки в Канаді і Америці поможемо українській землі. Українська земля кличе. Заощадім а поможім!

Евфрозина Гілчукова.

22.

Вінніпег, Ман., 31 січня, 1922.

Христос похвалив вдову більше за дві лепті, які вона зложила в Єрусалимському храмі для бідних, чим тих, котрі зложили більше, бо вона зложила послідні центи, які мала. Даймо і ми послідні центи для нещасних і горем прибитих наших братів в старім краю.

Хто що має, нехай жертвує на Український Червоний Хрест.

Протоерей П. Божик.

23.

Вермільон, Алта., 31. січня 1922.

Робім спільно. Нас є велика сила в Канаді і в Сполучених Державах. Не даймо пропасти українській молодіжи на Буковині і в Галичині, яка ходить до школи в чужині без кусника хліба. Нам буде ся молодіж потрібна на будуче. Нема й одного місточка в Галичині, де б не було кухні для скинівських дітей. В такий спосіб Жиди не дають пропасти своїй нації. Американські і канадійські Жиди збирають датки, вибирають відпоручників і висилають їх впрост до Європи із зібраними датками. Се дієть ся не лиш раз на рік, але і кільканайцять разів. Вони роздають долярову поміч а також вакуповують живність до роздачі. В той спосіб ратують молодіж і всіх що помочі потребують.

Я був в Укр. Горожанським Комітеті у Львові дня 12. марта 1921 р. і переглянув там звіти і папери. Видів я там овочі щирої праці Українського Червоного Хреста. Але хотяй датки напливають, то всеж годі обділити всіх тих, що потребують помочі. Не один в Канаді нарікає: „Моя сестра нічого не дістала”. Бо ми за мало післали. Ми повинні з Канади і з Стейтів слати далеко більше. Ми післали не много. Ми не післали навіть одного міліона долярів, а в Буковині і в Галичині живе юколо 4 міліони Українців.

Коли ми порівнаємо жите наше в Канаді до галицького життя, то ми братя в раю! Маємо повну свободу і їсти до волі. Без переслідувань, без грабіжній, без нагаїв. Ідемо свобідно з Монтреалу до Вінніпегу, а звідти до Венкувер і ніхто нас не питає за дозвіл від воєводів, жандармів і поліціантів. Ми маємо в що вратись і чим запалити. Колиж у нас тепер дещо менше готівки як передше, то всеж маємо ще на стільки, щоб дати хоть одного доляра від голови, а се буз би доказ, що ми хочемо щиро помочи.

Дотепер не помогли ми як слід. Поможім розумно!

Василь Хлібецький.

24.

Стюартбурн, Ман., 3. лютого, 1922.

Рідний край простягає до нас свої руки: „Ратуйте, ратуйте”. Сю просьбу чуємо по цілій Канаді. А ми заперли ся в своїх хатах і відчинити не хочемо, хотяй вони, наші братя, стукають до дверей.

Не відчиняємо, щоби їх нагодувати, щоби їх приодіти. Чи ми християни? Ми ходимо до церкви, м молимо ся, але наші діла не є християнські. Як ми можемо Бога любити, як не любимо ближнього?

Коли маємо відвагу звати себе християнами, то жертвуймо щиро на рідний край.

А. Колодницький.

25.

Вакав, Саск., 6. лютого, 1922.

Ми знаємо, що если ми не подбаємо за наших у старім каю, то друга народність не поспішить з помочню. Кілько карн заплатив не один за самогонку? Нехай дасть хоть четвєртинну на складані руки і ноги для калік-вояків.

Українці, де вони лише оживуть, чи в Канаді, чи в Стейтах, чи в Бразилії повинні помочи Рідному Краєви.

Іван Чаєр, фармер.

26.

Монтреал, Квібек, 8. лютого, 1922.

Всі народи мають свої організації. Англіїці мають свої. Є в них всякі товариства до помочи суспільности і є і Червоний Хрест, Французи мають свої, Жиди мають свої. Всі ті народи научили ся лучити свої сили і розуміють, що повага народу належить від його солідарности в хвилі, коли ходить о його справу. Українці все по заді. А вже критиків у нас, тисячі. Кождий хоче стояти з боку і робити свої уваги а до роботи, до гурту не приступає. Одинцем лазить, тай ще другим роботу розбиває.

Організація „Червоний Хрест” се улад чисто добродійний, який у всіх народів лучить всіх без виїмкїз. І у нас повинні всі приступити до роботи в тім товаристві. Український Червоний Хрест несе поміч усім Українцям на широкій українській землі, без ріжниць, до яких партій вони би належали, без ріжниць їх переконань політичних і релігійних.

Кождий Українець має доложити свою частку труду до роботу Українського Червоного Хреста.

„Ю мей гет оф ди сайд лайнс ов критицизм енг гет інту ди гейм”.

А. Т. Кібзей, студент медицини.

27.

Вінніпег, Ман., 12 лютого, 1922.

Провидінне рішило, що частина українського народу опустила рідний край пішла за море — де не зазнає сього лиха, якого зазнала вітчизна та може бути помічною рукою для тих, які лишили ся на рідний землі.

Колиж так, то нам справді поручено велику справу і зложено на нас великий обовязок і великої ваги відвічальність.

Ми всі дякуємо провидінню, що дозволило нам обминути лихо, але дійсна подяка мусить обявити ся не словами, але ділами.

Перед нами „Український Червоний Хрест”.

О скільки більше приложимо рук і вище його піднесемо, о стільки лекшим буде той хрест, який двигаютъ наші брати на рідній землі.

В. Кудрик.

28.

Гафорд, Саск., 18. лютого, 1922.

Нещасте Рідної Землі має нас опам'ятати. Не сварки, але поміч подаймо Рідній Землі. Ляхи навістили нашу землю так, як приходили Татари і нищили наші поля, забирали в полон і рабували весь добуток.

Вороги — Ляхи видарають найменший кусник хліба сироті і вдові.

Приготовляли для нас гріб передними літами і понять нас тепер до того гробу. І засунуть камінь, який ніколи не відсунеш, як ми з Канади і з Америки не перешкодимо їм.

Даваймо політичну поміч, даваймо грошеву поміч. Не кричимо, що ми хочемо помочи, але поможимо!

Д. Сікора.

29.

Саскатун, Саск., 7. III. 1922.

Нам треба лучитися, щоби набирати організаційного змислу і збільшати наші сили. Лучімся в Українськiм Червонiм Хрестi. Дбаймо про силу нашого народу.

А. Вавринюк.

30.

Сидней, Н Ш., 25. V. 1922.

Читаю „Кроваву Книгу” і дивно мені, що хтось може бути між нами байдужний на долю Рідного Краю.

Кровавою Книгою кличуть нас з дому на поміч.

о. Е. Красицький.

Упорядкував Рск. Печатано 8. VI. 1922.